

sende en Postanvisning pr. Telegraf, maa paa een Gang benytte Post- og Telegrafvæsenet, saa det var ønskeligt, om det var samme Sted og ikke i hver sin Gade. Man er ogsaa opmærksom paa det Spørgsmaal, at de bør komme ind under en fælles Bestyrelse, for saa vidt som de bør komme ind under fælles Minister; men jeg tror, man skal være opmærksom paa, at der ligger en Opgave til, saa at de ikke blot komme til at høre under fælles Minister, men at man saa vidt muligt søger at smelte Post- og Telegrafvæsenet sammen administrativt. Det kan selvfølgelig gøres i langt videregaaende Omfang, end det for Øjeblikket er sket.

Jeg skal nu slutte med en kort Begrundelse af mit Standpunkt til Spørgsmaalet om, hvorvidt vi ogsaa paa andre Omraader end i Staterhvervene bør have en Afskrivning eller ikke. Dette Spørgsmaal har, som De ville se, delt Finanslovkommissionen i et Flertal og et Mindretal, det eneste Spørgsmaal, hvis jeg husker ret, som har fremkaldt en saadan Meningsforskel indenfor Kommissionen. Men for øvrigt ser det jo ud efter de Forhandlinger, der have været førte her, som om Flertallets Standpunkt i det hele finder Billigelse. Ærede Medlemmer, som have berørt det, have givet det deres Tilslutning, og jeg tror kun, der er et eneste æret Medlem, som har antydnet en lille Afstandtagen fra det, nemlig det ærede Medlem fra Slagelse (H. Neergaard); men det forekom mig dog, at det ikke var meget udpræget. For mig staaer dette Spørgsmaal ikke som et Principspørgsmaal, men som et rent praktisk Spørgsmaal. At jeg gør en Forskel paa Erhvervsvirksomheder paa den ene Side og de øvrige Statsvirksomheder paa den anden Side, ligger i, at ved Erhvervsvirksomheder skal man fastsætte en Pris; de drives ikke for at udøve en egentlig Statsvirksomhed, for hvilken Omkostningerne maa falde paa Staten, men de drives for at gennemføre en Forretning, hvor det ønskelige, det attraa-værdige, det, man i Virkeligheden med fuld Ret tilstræber, er, at man faar Vederlag for sin Ydelse. Derfor er det i Erhvervsvirksomhederne af allerstørste Betydning at faa at vide, hvorvidt de betale sig eller ikke, i hvilket Omfang man faar sine Udlæg godtgjort eller ikke. Men saadant et Synspunkt kan slet ikke anlægges for en Afskrivning paa andre Omraader. Der er visse Omkostninger forbundet med Toldens Opkrævning, og blandt de Om-

kostninger er, at man holder Bygninger og lignende, men der er ikke Ydelser, som sælges udadtil, og følgelig er det ikke saa magtpaaliggende at vide, hvor meget det er, man giver ud. Det System, som skal sættes i Stedet for det, som Finanslovforslaget nu er baseret paa, gaar ud paa, at man overalt paa de forskellige Udgifts-paragraffer skulde holde saadanne Udgifter, der ikke betegne et egentligt Forbrug, men Kapitalanlæg, for sig, derhos føre et Afskrivningsbeløb vedrørende de under paagældende Forvaltning hørende Bygninger og andre Kapitalanlæg til Udgift under Paragraffen, fradrage dette Afskrivningsbeløb fra den nye Kapitaludgift og endelig føre Differencen til Udgift paa § 26. Ved dette System vilde der være skabt et Grundlag for en aarlig Statusopgørelse. Bogholderimæssigt kan man naturligvis ikke indvende det allermindste mod den Tanke, efter min Mening kan der heller ikke anføres noget imod Muligheden af at føre saadant Bogholderi, aldeles ikke. Spørgsmaalet er, om det er hensigtsmæssigt at gøre det, om det kan siges, at Statens Bogholderi ogsaa kan være forsvarligt, uden at det gøres, og om der ikke er visse Fordele ved at lade være med at gøre det. Her maa man efter min Mening være opmærksom paa, at man aldrig af et Bogholderi kan forlange fuld matematisk nøjagtig Oplysning om vedkommende Forretnings Forhold. Livet er ikke den rene Matematik, og ethvert som helst praktisk Bogholderi vil til en vis Grad afvige fra Virkeligheden, ikke blot paa Grund af manglende Evne hos Menneskene til at gennemføre en Ting eksakt, men ogsaa med Villie, fordi man ønsker det. Selvfølgelig maa en saadan Afvigelse absolut være af en saadan Natur, at den ikke viser et gunstigere Forhold end Virkeligheden; men saa snart Afvigelsen viser en daarligere Situation end den virkelige, gør det ikke noget, og det vil man finde ganske bevidst i en Mængde Forretningsregnskaber, hvor Forholdene tillade at have en lidt flot Bogføring, hvor man altsaa ikke behøver at sidde og regne med sine Stole og Borde og Inventar og den Slags Ting, som man kan afskrive fuldstændig. Det vil altsaa sige, at Status udviser en Formuestilstand, som tager sig ringere ud end den virkelige, thi vi have rundt omkring visse Værdier og Aktiver, som vi blot ikke have fundet Anledning til at tage med, vi nøjes med den gode Bevidsthed, at vi sidde bedre i det, end Regnskabet viser. Det, som